

Den 15. marts 2023

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om Kommissionens forslag til ændring af udsmidsplan for fiskeriet i Nordsøen 2021-23 (delegeret retsakt)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Det regionale samarbejdsforum om fiskeriforvaltningen i Nordsøen (Scheveningen-gruppen)¹ har udarbejdet en fælles henstilling om ændring af planen for udsmid for fiskeriet i Nordsøen 2021-2023. Udsmidsplanen bidrager til at gennemføre landingsforpligtelsen for fiskerier i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat i overensstemmelse med grundforordning for den fælles fiskeripolitik og den flerårige forvaltningsplan for Nordsøen (delegeret retsakt). Scheveningen-gruppen forventes at udarbejde en fælles henstilling til Kommissionen med forslag om ændring af en nuværende undtagelse for udsmid af rødspætte i trawlfiskeriet med henblik på at give mulighed for undtagelse for videnskabelig forskning ("videnskabelige forsøgsfiskerier") fra landingsforpligtelsen. På baggrund af en fælles henstilling fra Scheveningen-gruppen forventes Kommissionen at udarbejde forslag om ændring af den delegerede retsakt 2020/2014 om gennemførelsen af landingsforpligtelsen, der vedtages som en delegeret retsakt. Forslaget skønnes at have en uændret virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da forslaget tager højde for bestandssituationen. Regeringen kan støtte en fælles indstilling til ændringerne af den gældende udsmidsplan for fiskeriet i Nordsøen og vil otte dage fra oversendelse af nærværende notat, lægge dette til grund.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremsende et forslag til ændring af Kommissionens delegerede forordning om en udsmidsplan for fiskeriet i Nordsøen for 2021-23.

Grundforordningen (EU) nr. 1380/2013 om den fælles fiskeripolitik lægger op til, at detaljer om implementering af landingsforpligtelsen specificeres i flerårige forvaltningsplaner.

Med hjemmel i den flerårige forvaltningsplan for demersale bestande i Nordsøen (EU) nr. 2018/973, artikel 14 kan medlemsstater med en direkte forvaltningsmæssig interesse i Nordsøen fremsende en fælles henstilling om indholdet af en plan for gennemførelse af landingsforpligtelsen (udsmidsplan) til

¹ Scheveningen-gruppen består af de medlemsstater, der har direkte fiskeriinteresser i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat, det vil sige Danmark, Sverige, Tyskland, Nederlandene, Belgien og Frankrig. Gruppen er drivkraften i regionaliseringsprocessen, ikke mindst med hensyn til formulering af fælles henstillinger på fiskeriområdet og helt aktuelt i arbejdet med formuleringen af planer for implementeringen af landingsforpligtelsen. Kommissionen deltager ad hoc.

Kommissionen. Kommissionen kan på baggrund af den fælles henstilling vedtage en endelig udsmidsplan i form af en delegeret retsakt.

Den delegerede retsakt kan kun træde i kraft, hvis Europa-Parlamentet eller Rådet ikke gør indsigelse inden for en frist på 2 måneder. Fristen for indsigelse kan forlænges med 2 måneder efter anmodning fra enten Europa-Parlamentet eller Rådet. Europa-Parlamentet træffer beslutning om indsigelse med et flertal af sine medlemmer, mens Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal.

Kommissionen forventer, at forslaget kan vedtages som en delegeret retsakt ca. seks måneder efter, at den fælles henstilling er modtaget officielt af Kommissionen.

Formål og indhold

Et af de centrale elementer i reformen af den fælles fiskeripolitik er gradvist at bringe udsmid til ophør i alle fiskerier ved at indføre et udsmidsforbud (landingsforpligtelse). Målet med landingsforpligtelsen er at tilskynde et mere målrettet fiskeri ved at undgå eller begrænse uønskede fangster, bl.a. ved udvikling af mere selektivt fiskeri. Fra den 1. januar 2019 er alle kvotebelagte bestande som udgangspunkt omfattet af landingsforpligtelsen. Det regionale samarbejde mellem medlemsstaterne indgår i den fælles fiskeripolitik som et vigtigt element i forbindelse med udarbejdelse af fælles henstillinger og forslag inden for fiskeriforvaltningen.

Scheveningen-gruppen udarbejder i dialog med Kommissionen og de relevante rådgivende råd et udkast til fælles henstilling om ændring af udsmidsplanen for fiskeriet i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat gældende for perioden 2021-23. Den fælles henstilling forventes fremsendt til Kommissionen medio marts 2023 af Scheveningen-gruppens formandskab, der i 2023 forestås af Danmark. Inden Kommissionen kan fremsætte forslag til den delegerede retsakt, skal henstillingen forelægges Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF) med henblik på en faglig videnskabelig vurdering af de enkelte elementer i den fælles henstilling, herunder en vurdering af den krævede videnskabelige dokumentation for eventuelle undtagelser fra udsmidsplanen. Forelæggelsen for STECF varetages af Kommissionen. Det forventes, at Kommissionens delegerede retsakt herefter kan vedtages, og såfremt Rådet og Europa-Parlamentet ikke gør indsigelser, kan den træde i kraft med virkning fra den 1. september 2023.

En udsmidsplan kan i henhold til grundforordningen indeholde følgende elementer:

- Bestemmelser om undtagelser fra landingsforpligtelsen for så vidt angår arter, som ifølge videnskabelig dokumentation udviser en høj overlevelseshastighed.
- Bestemmelser om særlige undtagelser ("de minimis")².

Det Rådgivende Råd for Nordsøen bliver hørt om udkastet til fælles henstilling. De rådgivende råd er nedsat i henhold til forordningen om EU's fælles fiskeripolitik og består af repræsentanter fra fiskerierhvervet i de relevante farvande og NGO'er.

Henstillingen fra Scheveningengruppen forventes at indeholde en ændring af den nuværende undtagelse fra landingsforpligtelsen for rødspætte når der fiskes med trawl efter rundfisk og fladfisk med henblik på videnskabelig forskning.

Høj overlevelse

² "De minimis" er en begrænset undtagelsesbestemmelse, som indebærer, at visse fangster inden for en nærmere fastsat grænse ikke skal fratreges en kvote, ligesom der ikke er krav om, at sådanne fangster skal bringes i land, men de skal dog registreres fuldt ud. Den overordnede bestemmelse fremgår af grundforordningen 1380/2013, mens de nærmere betingelser fastlægges i udsmidsplanerne.

Henstillingen forventes at indeholde en forenkling af undtagelsen fra landingforpligtelsen for rødspætte, når der fiskes efter rundfisk og fladfisk med trawl for at give mulighed for videnskabelig forskning. Hensigten er at tillade udsmid af rødspætte i forbindelse med videnskabelige forskning ("videnskabelige forsøgsfiskerier") i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat med henvisning til høj overlevelse i lighed med det kommercielle fiskeri.

Den nuværende bestemmelse i udsmidsplanen indeholder en detaljeret gengivelse af tekniske foranstaltninger for trawlfiskeriet. Specifikationerne følger af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1241 om tekniske foranstaltninger. Med denne detaljeringsgrad vil enhver ændring af maskemål i trawl og paneler indebære, at fiskeriet ikke er omfattet af undtagelsen. Dette betyder, at fiskere, der deltager i forsøg med ændrede maskemål med henblik på udvikling af mere selektive redskaber i fiskeri med trawl, skal ilandbringe alle fangster af rødspætte. Dette opleves af fiskerne som en unødigt byrde og har i et konkret dansk projekt med deltagelse af fiskeri og DTU Aqua om forsøgsfiskeri betydet, at fiskerne ikke ønskede at deltage i projektet.

Videnskabelig forskning er reguleret i forordningen om tekniske foranstaltninger, jf. artikel 25. Forordningens tekniske foranstaltninger finder ikke anvendelse i videnskabelig forskning. Der er dog tilknyttet en række krav til videnskabelig forsøgsfiskeri, herunder krav om tilladelse fra landets myndigheder, antal fortøjer og tidsbegrænsning af forsøget.

Baseret på viden om den nuværende undtagelse for rødspætte med henvisning til høj overlevelse og kendte faktorer for påvirkning af overlevelsen har DTU Aqua vurderet, at der vil være fra lidt til ingen påvirkning af rødspættebestanden i Skagerrak og Kattegat. DTU Aquas vurdering gælder for fartøjer udstyret med elektronisk monitoring, og som deltager i forsøg med fuldt dokumenteret fiskeri, for så vidt angår videnskabelig forskning om ændringer i fiskeriredskaber og valgfrie paneler, hvor udsmid af rødspætte samtidig tillades.

For at fremme udviklingen af mere selektive redskaber og fiskemetoder forventes Scheveningen-gruppen at fremsætte en henstilling til Kommissionen om ændring af udsmidsplanen for Nordsøen, der forenkler undtagelsen for rødspætte i trawl ved alene at henvise til fiskeri med trawl uden specifikation af maskemål og paneler. Uanset forenklingen, vil kommercielt fiskeri stadig skulle overholde de redskabskrav, der er angivet i forordningen om tekniske foranstaltninger.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt den delegerede retsakt.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Der forventes ingen statsfinansielle og administrative konsekvenser for det offentlige ved forenklingen af undtagelsen fra landingsforpligtelsen for rødspætte.

Det vurderes, at landingsforpligtelsen bidrager til en mere effektiv og bæredygtig anvendelse af ressourcerne, og dermed har en positiv virkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og i EU. Forslaget skønnes

at have en uændret virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da forslaget tager højde for bestandssituationen for de berørte bestande.

I relation til den konkrete ændring af udsמידsplanen forventes der ikke øgede offentlige udgifter til administrationen eller kontrollden, idet landingsforpligtelsen i 2019 udvidedes til at omfatte alle bestande underlagt kvoteregulering.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 5-udvalget (fiskeri), hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Danmark Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) kan overordnet tilslutte sig udsמידsplanen. DFPO har stort fokus på at sikre, at landingspligten overholdes, men for at sikre overholdelse understreger DFPO behovet for, at der indføres undtagelser for de arter, der giver udfordringer i forhold til arbejdsbyrden. DFPO finder det vigtigt, at der for overholdelsen af landingsforpligtelsen for rødspætte gennemføres forsøgsfiskerier af forskellig karakter. DFPO har oplevet, at undtagelser fra landingsforpligtelsen ikke kan fortsætte, mens et fartøj deltager i et forsøgsfiskeri. Dette betyder ifølge DFPO, at undtagelsen for høj overlevelse for rødspætte i forbindelse med gennemførelsen af et forsøgsfiskeri efter tunge, ikke længere er gældende. Konsekvensen er, at fartøjer der deltager i et forsøg skal frasortere rødspætte og lande disse, uagtet at der stadig vurderes at være høj overlevelse. DFPO støtter derfor Fødevareministeriets tilgang for at sikre, at undtagelser for landingspligten kan fortsætte under forsøgsfiskeri.

I fiskerier efter jomfruhummer og blandede demersale arter med slæbende redskaber er der konstateret en kraftig stigning i forekomsten af kuller under mindstemålet. DFPO understreger, at forekomsten påvirker, at den tid, der anvendes til sortering af fangster, med henblik på overholdelse af landingspligten er mere end fordoblet. Forekomsten af kuller og de relaterede effekter er sammenlignelige med faktorer der begrundes den nuværende "de minimis" undtagelse for hvilling i samme redskaber og farvande. DFPO anbefaler på den baggrund en "de minimis" ordning på kuller under mindstemålet i 3AS som nødvendig og fuldt ud foreneligt med kravene og formålene i den fælles fiskeripolitik. DFPO har tidligere bedt om indførelsen af en de minimis ordning på rejer i det demersale fiskeri. Selvom ordningen er indført, så mener DFPO ikke, at den afhjælper de danske fiskeres udfordring med rejer. DFPO bemærker at danske fiskere oplever forekomst af rejer, når de fisker efter demersale arter med en række redskaber. Uanset at det er små mængder, så er der et krav om, at mængderne frasorteres og landes, hvilket giver store udfordringer i forhold til det praktiske ombord. DFPO anmoder derfor Fødevareministeriet om at denne ændring medtages i forslaget om tilpasning af Kommissionens ændring af udsמידsplanen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er enighed om den fælles henstilling i Scheveningen-gruppen.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen forholder sig positivt til gennemførelse af tiltag i fiskeriforvaltningen, som følger af grundforordningen om EU's fælles fiskeripolitik. Regeringen støtter en praktisk velfungerende landingsforpligtelse og at reglerne bliver så enkle, kontrollerbare og omkostningseffektive som muligt.

Regeringen finder, at en plan for de omfattede fiskerier i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat skal opfylde målene i reformen om den fælles fiskeripolitik i EU, herunder skal en anvendelse af undtagelser fra landingsforpligtelsen være videnskabeligt begrundet. Regeringen støtter blandt andet i den forbindelse en forenkling af undtagelsen fra landingsforpligtelsen for rødspætte med henvisning til høj overlevelse for at fremme udviklingen af selektive redskaber.

Regeringen har forståelse for udfordringer med fangster af kuller under mindstemål i det demersale fiskeri og vil fortsætte drøftelser med andre medlemsstater om dette med henvisning til socioøkonomiske betragtninger, idet det er byrdefuldt for erhvervet at håndtere disse bifangster. Regeringen finder, at projektet med elektronisk monitorering i Kattegat giver et aktuelt og målbart billede af fiskerisituationen, og at undtagelsen bør finde anvendelse for fartøjer, der deltager i projektet.

Regeringen kan støtte, at Rådet ikke gør indsigelser mod udstedelsen af den konkrete delegerede retsakt, og vil otte dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.